

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นฐานของนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น

FACTORS AFFECTING THE MIGRATION OF THAI STUDENTS IN JAPAN

สุรุจ มีหนัก

คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

suruj.meenuck@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อย้ายถิ่นฐานและการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลอื่นส่งผลต่อย้ายถิ่นฐานและการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศญี่ปุ่นจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 364 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความเป็นอิสระต่อกัน และทดสอบค่าความแปรปรวน (One-way ANOVA)

ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 23-28 ปี ศึกษาในระดับปริญญาโท ระยะเวลาการพำนักมากกว่าสองปีขึ้นไป มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N2 มีประสบการณ์การทำงานในประเทศไทยมาก่อน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 100,001-150,000 บาท

ผลการศึกษาปัจจัยดึงดูดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านการเมือง พบว่า เพศ และระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และพบว่า อายุ ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านสังคม และพบว่า รายได้ ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านการเมืองที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการศึกษาปัจจัยผลักดันการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านการเมือง พบว่า เพศ ส่งผลต่อย้ายถิ่นฐานด้านการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านการเมือง และพบว่า ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ และ รายได้ ส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านวัฒนธรรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

คำสำคัญ: การบริหารองค์กรแบบ Z, ความผูกพันต่อองค์กร

ABSTRACT

The study was carried out to study 1) the personal factors affecting the factors of migration, 2) the personal factors affecting the factors of migration. The data were collected from 364 Thai students who were studying in Japan. This research is quantitative research which uses the online questionnaire to collect information. The statistics used in the analysis are consisted of Frequency, mean, standard deviation, percentage, mean difference in two independent sample groups, and analysis of variance (one-way ANOVA).

In personal information, most of the respondents were female 69.0% between 23-28 years of age 48.1% studying in master's degree 28.8% has a period of stay more than two years 45.6% Japanese language ability at N2 level 34.6% has work experience in Thailand before is 60.4% and has an average monthly income 100,001-150,000 yen 29.9%

The push factors of migration are consisted of economic, social, culture and politics. The result of study in push factors demonstrated as follows: 1) Gender and Japanese Language Proficiency affects economic factor at 0.01 significant level. 2) Age affects social factor. 3) Income affects politics factor at 0.01 significant level.

The pull factors of migration are consisted of economic, social, culture and politics. The result of study in push factors demonstrated as follows: 1) Gender are all affects in economic factor, social factor and cultural factor at 0.05 significant level but affects in politics factor at 0.01 significant level. 2) Type of education in Japan Affects economic factor 3) Income affects cultural factor.

Keywords: Theory Z Japanese Management, organizational commitment

1. บทนำ

ด้วยเหตุที่มีปริมาณของนายทุนและนิติบุคคลจากประเทศญี่ปุ่นเข้ามาประกอบการเป็นจำนวนมากนั้น ได้ส่งผลให้นักเรียนไทยซึ่งเป็นแรงงานสำคัญในตลาดแรงงานในอนาคต รวมถึง ผู้มีความรู้จากสาขาอื่นๆ จำนวนมากสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นมากขึ้น และส่งผลให้มีความพยายามในการป้อนแรงงานผู้มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่องทั้งจากทางมหาวิทยาลัยและสถาบันสอนภาษาชั้นนำต่างๆ ก็ตาม แต่ความต้องการแรงงานผู้มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นกลับยังไม่ถูกเติมเต็มทั้งปริมาณและคุณภาพนัก อีกทั้ง การปรับตัวให้เข้ากับการทำงานในองค์กรที่บริหารด้วยคนญี่ปุ่น รวมถึงกฎระเบียบและวัฒนธรรมที่มีความเฉพาะทางสังคม และแนวคิดต่างๆ ของคนญี่ปุ่นมีความแตกต่างจากของไทย นอกจากนี้แล้วยังต้องเผชิญกับปัญหาหลายๆ ด้าน เช่น ด้านการสื่อสารภายในองค์กร ด้านวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง สังคมในการทำงาน ระเบียบวินัยในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการให้ความสำคัญต่อเวลา จึงทำให้นักเรียนต้องอาศัยการปรับตัวและใช้ความพยายามเป็นอย่างมาก เพื่อจะได้ทำงานภายในองค์กรได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการไปศึกษา ณ ประเทศญี่ปุ่น จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ได้รับค่านิยมทั้งในกลุ่มนักเรียน และกลุ่มแรงงานฝีมือจากสายอาชีพอื่นๆ ที่เล็งเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาและการทำความเข้าใจในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเมื่อลองสำรวจในด้านของจำนวนผู้ที่เข้ามาศึกษาต่อ ณ ประเทศญี่ปุ่นนั้นพบว่ามีความเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังพบว่าในปี 2015 มีจำนวนชาวไทยเดินทางเข้าไปศึกษา ณ ประเทศญี่ปุ่นมากถึง 3,842 คนต่อปี (การสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพการพำนักของนักศึกษาต่างชาติ ปี 2560, JASSO) ซึ่งหากกลุ่มนักเรียนเหล่านี้สามารถกลับมาเป็นแรงงานฝีมือที่ประกอบอาชีพในประเทศไทย ก็จะสามารถเติมเต็มส่วนที่ขาดหายของแรงงานได้ มากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้นแล้ว บริษัทสัญชาติญี่ปุ่นที่ประกอบกิจการอยู่ในประเทศไทยนั้น มีความต้องการและให้ความสำคัญกับแรงงานที่มีประสบการณ์ทั้งการเรียนและการใช้ชีวิตอยู่ในประเทศญี่ปุ่นอย่างมาก

แต่ในขณะเดียวกันผู้จัดทำทำการสัมภาษณ์นักเรียนชาวไทยที่อยู่ในประเทศญี่ปุ่นกลับพบว่า ตัวแรงงานมีความคาดหวังที่จะประกอบอาชีพในประเทศญี่ปุ่นมากกว่าที่จะกลับไปยังประเทศไทย เนื่องจากปัญหาภายในประเทศหลายปัญหาและปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่เป็นส่วนผลักดันให้เกิดความต้องการนั้น

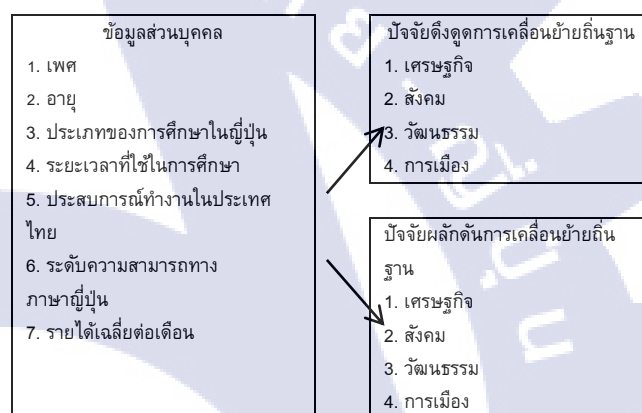
ด้วยเหตุนี้ทางผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นฐานการประกอบอาชีพของกลุ่มนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น โดยมุ่งเน้นในการศึกษาความสัมพันธ์ในปัจจัยผลักดันการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานและปัจจัยดึงดูดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานต่อกลุ่มนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น ในสี่มิติคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านการเมือง ซึ่งอ้างอิงจากทฤษฎีการย้ายถิ่นฐานของ Ravenstien

รวมถึงทฤษฎีการผลักดันและดึงดูดของ Lee ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นถึงระดับความคิดเห็นและแนวโน้มในการถูกดึงดูดจากทางประเทศญี่ปุ่นให้เกิดการย้ายถิ่น และสาเหตุที่เป็นแรงผลักดันในกลุ่มนักเรียนต่างๆ เหล่านั้น รวมถึงสามารถนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาสร้างแนวทางการรับมือและบริหารจัดการปัญหาขาดแคลนแรงงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ของทั้งสังคมผู้สูงอายุในไทยและการรังสรรค์งานฝีมือให้อยู่กับองค์กรของตนเองอย่างตรงจุดมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อปัจจัยดึงดูดการย้ายถิ่น
2. เพื่อศึกษาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อปัจจัยผลักดันการย้ายถิ่น

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย



รูปที่ 1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมในด้านต่างๆ ดังนี้ [1]

1. ด้านเศรษฐกิจ อันได้แก่ การได้งานที่มีค่าจ้างสูงขึ้นกว่าเดิมของผู้ย้ายถิ่นฐาน การทำสัญญาว่าจ้างงาน ที่พักอาศัย การส่งเงินออมกลับประเทศ ในส่วนของประเทศปลายทางนั้น ผลกระทบของการย้ายถิ่นฐานส่งผลให้เกิดการพึ่งพาแรงงานต่างชาติ โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจระดับทุติยภูมิทำให้ระบบการผลิตในประเทศกลายเป็นการผลิตแบบใช้แรงงานมากกว่าการใช้เทคโนโลยีหรือใช้ข้อมูลข่าวสารในการผลิต

2. ด้านการเมือง ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับนโยบายของทางภาครัฐ ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์และระดับความขาดแคลน แรงงาน โดยมีผลกระทบต่อการใช้สิทธิและกำหนดหน้าที่ของตัวแรงงาน ผู้ย้ายถิ่น

3. ด้านสังคม ได้แก่ การเกิดชุมชนทางชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นชุมชนของแรงงานต่างด้าวหรือผู้ย้ายถิ่นเข้ามาประกอบอาชีพที่เป็นชนชาติเดียวกันหรือมีภาษาและประเพณีร่วมกัน

4. ด้านวัฒนธรรม การย้ายถิ่นฐานจะก่อให้เกิดสภาพของการปรับตัวให้เข้ากับประเทศปลายทาง และการธำรงเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของผู้ย้ายถิ่น

5. ระเบียบวิธีการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ ณ ประเทศญี่ปุ่น จำนวนทั้งสิ้น 3,842 คน [2]

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ ณ ประเทศญี่ปุ่น จำนวนทั้งสิ้น 362 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane Taro [3] โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นได้ร้อยละ 5 ผู้ศึกษาใช้วิธีสุ่มแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ปัจจัยดึงดูดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน และ ส่วนที่ 3 ปัจจัยผลักดันการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นเอกสารบทความวิทยานิพนธ์รายงานการวิจัยแนวคิดทฤษฎีต่างๆ จากผู้ที่ได้รับการศึกษาเรื่องนี้ไว้ก่อนแล้วโดยมุ่งเน้นศึกษาข้อมูลที่มาหลักวิชาการบทความเพื่อใช้ประกอบอ้างอิงการวิจัยและมีในกรอบที่วางไว้ในเบื้องต้น

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามออนไลน์ ที่มีการตั้งค่าเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามไว้แล้วโดยผู้ศึกษาได้ขอความร่วมมือจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและวิเคราะห์ผลทางสถิติและสรุปผล

5.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างและทำการแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้วแล้วมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ตามคู่มือการลงรหัส

3. วิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha Coefficient) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบชนิดเลือกตอบ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางบรรยาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยดึงดูดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานทั้งสี่ด้าน และปัจจัยผลักดันการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานทั้งสี่ด้าน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผล และจัดอันดับ

5.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีความเป็นอิสระต่อกัน และการทดสอบหาความแตกต่างของค่ากลางระหว่างประชากรโดยการวิเคราะห์ผ่านค่าความแปรปรวน (Analysis of Variance (ANOVA))

6. ผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 23-28 ปี การศึกษาระดับปริญญาโท ระยะเวลาในการศึกษามากกว่า 2 ปี มีประสบการณ์ทำงานในประเทศไทยมาก่อน มีความความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N2 รายได้เฉลี่ยอยู่ที่เดือนละ 100,001-150,000 เยน (30,158-45,237 บาท) การแปลงค่าเงินบาทอ้างอิงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศธนาคารกสิกรไทย วันที่ 29 ธันวาคม 2560 รอบที่ 1

6.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับปัจจัยดึงดูดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานแตกต่างกัน

1. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า เพศและความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นที่ต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยดึงดูดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วน อายุ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานในประเทศไทย

และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกัน

2. ด้านสังคม พบว่า อายุแตกต่างกันส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านสังคมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วน เพศ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานในประเทศไทย ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น ต่างกัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านสังคม ไม่แตกต่างกัน

3. ด้านวัฒนธรรม พบว่า เพศ อายุ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในประเทศไทย ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน

4. ด้านการเมือง พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านการเมือง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วน เพศ อายุ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานในประเทศไทย และความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นที่ต่างกัน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านการเมือง ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับปัจจัยผลักดันการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานแตกต่างกัน

1. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า เพศ และประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ต่อมาคือความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วน อายุ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในประเทศไทย และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกัน

2. ด้านสังคม พบว่า เพศ ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านสังคม แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วน อายุ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในประเทศไทย ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านสังคม ไม่แตกต่างกัน

3. ด้านวัฒนธรรม พบว่า เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านวัฒนธรรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วน อายุ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในประเทศไทย และความสามารถทาง

ภาษาญี่ปุ่น ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน

4. ด้านการเมือง พบว่า เพศ ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านการเมือง แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ส่วน อายุ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในประเทศไทย ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อบัณฑิตผู้ต้องการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานด้านการเมือง ไม่แตกต่างกัน

7. อภิปรายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยดึงดูดการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน

1. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า เพศ และความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นมีผลต่อการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และอรไท โสภารัตน์ [4] ที่พบว่า ภาษา เป็นปัจจัยกำหนดอันสำคัญในการตัดสินใจพำนักระยะยาวของคนญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่

2. ด้านสังคม พบว่า อายุ มีผลต่อการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และอรไท โสภารัตน์ [4] ที่พบว่า สังคมและผู้คนท้องถิ่น เป็นปัจจัยกำหนดความสำคัญของชาวญี่ปุ่นในการพำนักระยะยาว ณ จังหวัดเชียงใหม่

3. ด้านการเมือง พบว่า รายได้ส่งผลต่อการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สิริรัฐ สุกันธา [5] ที่พบว่า แรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีความต้องการรายได้ที่มั่นคงอันเนื่องมาจากนโยบายทางการเมืองและการข่มเหงจากรัฐบาลพม่าเป็นตัวผลักดันหลัก

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยผลักดันการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน

1. ด้านเศรษฐกิจ พบว่า เพศ ประเภทของการศึกษาในญี่ปุ่น และความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นมีผลต่อการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และอรไท โสภารัตน์ [4] ที่พบว่า ภาษา เป็นปัจจัยกำหนดอันสำคัญในการตัดสินใจพำนักระยะยาวของคนญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม่

2. ด้านสังคม พบว่า เพศ มีผลต่อการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา ตั้งชลทิพย์ [6] ที่พบว่า เพศภาวะมีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งค่านิยมทางสังคมเป็นส่วนที่ส่งผลต่อการย้ายถิ่นของเพศหญิง

3. ด้านวัฒนธรรม พบว่า เพศ และรายได้ มีผลต่อการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ กมลพร สอนศรี [7] ที่พบว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมเป็นปัจจัยอันดับหนึ่งที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแรงงานฝีมือชาวฟิลิปปินส์ที่ย้ายถิ่นในประเทศไทย

4. ด้านการเมือง พบว่า เพศ ส่งผลต่อการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ กมลพร สอนศรี [7] ที่พบว่า กฎระเบียบและข้อบังคับเป็นปัจจัยผลักดันอันดับสองที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มแรงงานย้ายถิ่นชาวฟิลิปปินส์ในประเทศไทย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการศึกษาปัจจัยดึงดูดการย้ายถิ่นฐานของกลุ่มนักเรียนไทยในญี่ปุ่น พบว่าเพศชาย และผู้มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในระดับ N5 และ N4 มีแนวโน้มที่จะถูกแรงดึงดูดด้านเศรษฐกิจจากทางประเทศญี่ปุ่น มากกว่ากลุ่มอื่น โดยมีสาเหตุจากเทคโนโลยีที่ทันสมัย ค่าตอบแทนที่สูงกว่าประเทศไทย ต่อมาคือกลุ่มผู้ที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะถูกแรงดึงดูดด้านสังคมจากทางประเทศญี่ปุ่น ที่มีความปลอดภัยในสังคมสูง ระบบสาธารณสุขได้มาตรฐาน และระบบสวัสดิการสังคมที่มีความสะดวกสบาย ดึงดูดให้เกิดการย้ายถิ่นฐานมากกว่ากลุ่มอื่น และพบว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 50,000-250,000 เยน มีโอกาสถูกแรงดึงดูดด้านการเมืองจากทางประเทศญี่ปุ่นให้เกิดการย้ายถิ่น อันมีสาเหตุมาจากประเทศญี่ปุ่นให้ความเป็นส่วนตัวทางด้านข้อมูลสูง ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างกว้างขวาง และการเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ จากผลดังกล่าวทำให้พบว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องปรับปรุงกลยุทธ์ในการดึงดูดบุคลากรที่มีความสามารถสูงทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยสามารถนำความคิดเห็นของกลุ่มคนเหล่านี้มาปรับใช้ในหลายๆ มิติของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสร้างข้อได้เปรียบขององค์กรในระยะยาว

2. จากผลการศึกษาปัจจัยผลักดันในการย้ายถิ่นฐานของกลุ่มนักเรียนไทยในญี่ปุ่นพบว่า เพศชาย และกลุ่มนักเรียนแลกเปลี่ยน ที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นระดับ N5-N2 มีแนวโน้มในการถูกผลักดันจากจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจของประเทศต้นทางสูง ด้วยสาเหตุคือระบบเศรษฐกิจในประเทศไทยมีปัญหาเรื่องรุ่งและยาวนานโดยไม่ได้รับการแก้ไข รวมทั้งค่าครองชีพที่สูงขึ้นอย่างไม่สมเหตุผลเมื่อเทียบกับค่าตอบแทนที่ได้รับ และพบว่า ระบบคมนาคมที่ขาดมาตรฐาน ไม่สะดวกและไม่ตรงเวลา อีกทั้งสังคมไทยที่ขาดระเบียบวินัย เป็นปัจจัยผลักดันด้านสังคมที่ส่งผลให้เพศชาย มีแนวโน้มที่จะทำการย้ายถิ่นฐานสูง ต่อมาคือเพศชาย ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,000-100,000 เยน ต่อเดือน และ 200,000-250,000 เยน ต่อเดือน พบว่ามีโอกาสในการย้ายถิ่นสูงอันเนื่องมาจากปัจจัยด้านสังคม ที่พบว่า ระบบอุปถัมภ์ ระบบอาวุโส ใน

ประเทศไทยไอ้เอื้อต่อการพัฒนาในสายอาชีพ รวมถึงวัฒนธรรมไทยที่ไม่เปิดกว้างในการต่อยอดทางความคิด และในลำดับสุดท้าย พบว่า เพศชาย ถูกผลักดันไปยังประเทศญี่ปุ่นในด้านการเมือง เนื่องจากสาเหตุคือภาครัฐขาดการสนับสนุนการศึกษาในสายอาชีพของตนอย่างจริงจัง และรวมไปถึงการทุจริตทางการเมืองที่เห็นได้อย่างชัดเจนตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้ ได้รวมถึงปัญหาความขัดแย้งทางความคิดทางการเมืองของกลุ่มคนต่างๆ ในประเทศอีกด้วย ซึ่งจากสาเหตุดังกล่าวทำให้เข้าใจได้ว่า ปัญหาภายในประเทศหลายๆ ด้าน คอยผลักดันกลุ่มคนที่มีความสามารถให้ออกนอกประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการปิดกั้นโอกาสและความขัดแย้งของกลุ่มคน ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่าการพัฒนาและสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่ประเทศอย่างยั่งยืน ควรคำนึงถึงค่าตอบแทนในการดำรงชีพในปัจจุบันอย่างสมเหตุผล รวมทั้งการสนับสนุนโอกาสในการเติบโตในสายอาชีพ และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างจริงจัง ก็เป็นส่วนช่วยเพิ่มความภักดีต่อองค์กรเช่นกัน และการสร้างระเบียบวินัยในสังคม องค์กรก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างขาดไม่ได้

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลศึกษา พบว่า เพศ อายุ ความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น และ รายได้ ส่งผลต่อการย้ายถิ่นฐานอย่างมีนัยสำคัญ จึงเห็นว่าผู้ที่สนใจศึกษากลุ่มตัวอย่างในประเทศญี่ปุ่นควรมุ่งเน้นตัวแปรทั้งสี่เพื่อทำความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มนักเรียนไทยในญี่ปุ่นทั่วประเทศ ดังนั้นผู้ที่สนใจควรลดขนาดพื้นที่หรือกำหนดภูมิภาคที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจนขึ้น เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง และเข้าใจถึงสภาพทางสังคมของประชากรได้ดียิ่งขึ้น

3. ผู้ศึกษาควรเพิ่มทฤษฎีแรงจูงใจอื่นๆ ประกอบเข้ากับทฤษฎีผลักดันและดึงดูด เพื่อการศึกษาในมิติที่ต่างออกไปของกลุ่มประชากร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงทั้งด้านทรัพยากรบุคคลและแรงงานต่อไป

4. ผู้ศึกษาควรให้ความสนใจกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการพำนักรหรือมีการย้ายถิ่นฐานในระยะยาว

9. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจญี่ปุ่น และกรรมการสอบ ทุกท่านเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถาม

10. เอกสารอ้างอิง

- 
- [1] Castle and Miller J. Mark. (1993). The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World. 2nd ed. London: Harper Collins Publishers.
 - [2] Japan Student Services Organization (JASSO). (2017). Result of an Annual Survey of International Students in Japan. Retrieved August 25, 2017, from [http:// www.jasso.go.jp/en/ about/statistics/intl_student_e/index.html](http://www.jasso.go.jp/en/about/statistics/intl_student_e/index.html).
 - [3] Yamane Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd ed. New York: Harper and Row Publications.
 - [4] เฉลิมพล แจ่มจันทร์, และอรไท ไสภารัตน์. (2555). การฟ่านักกระยาวยของคนญี่ปุ่นในจังหวัดเชียงใหม: การวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดในช่วงก่อนและหลังการฟานัก. วารสารญี่ปุ่นศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 29(1): 16-34.
 - [5] สิริรัฐ สุกันธา. (2555). การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม. 18(1): 49-54.
 - [6] กาญจนนา ตั้งชลทิพย์. (2555). เพศภาวะและการย้ายถิ่น. วารสารการย้ายถิ่นของประเทศไทย 2554 การย้ายถิ่นเพื่อการพัฒนาในประเทศไทย: ภาพรวมและเครื่องมือสำหรับผู้กำหนดนโยบาย. 8(1): 131-143.
 - [7] กมลพร สอนศรี. (2557). ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดการย้ายถิ่นของแรงงานฝีมือชาวฟิลิปปินส์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.